

УДК 343.9

DOI 10.36919/3041-1149(Print).6-7.2025.216-223

В. О. Кірчев,

аспірант кафедри права,

ПВНЗ «Європейський університет»

email: v.kirchev@e-u.edu.ua

ORCID 0009-0000-1796-674X

НОВІТНІ ЗАСОБИ ДОКАЗУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЇ, ОБІЦЯНКИ АБО НАДАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ СЛУЖБОВІЙ ОСОБІ

У цій статті поряд з визначенням криміналістичної характеристики розглянуті й новітні засоби доказування кримінальних правопорушень, пов'язаних із пропозицією, наданням або обіцянкою надати неправомірну вигоду службовій особі. Досліджені останні тенденції доказування та новації, які вже використовують працівники правоохоронних органів під час збору доказової бази, а також запропоновані власні напрацювання щодо фіксації отриманої слідчими чи стороною захисту інформації та її подальше використання. У статті зроблений акцент на важливості отримання інформації, яка міститься на електронних носіях, зокрема телекомунікаційному обладнанні, та стосується обставин вчинення кримінального правопорушення, її фіксації та використання як доказу під час судового розгляду справи. Також проведено аналіз існуючих технологічних інструментів та їхнього застосування в кримінальному провадженні, запропоновано порядок слідчих і процесуальних дій («технологічна карта»), розкрито особливості законодавчого врегулювання та висвітлені проблемні питання, які виникають під час збирання доказів як органом досудового розслідування, так і стороною захисту.

Ключові слова: пропозиція, обіцянка, неправомірна вигода, доказування, досудове розслідування, новітні технології, слідчі дії, сліди злочину, докази.

Постановка проблеми та її актуальність. Не підлягає спростуванню той факт, що корупційні злочини є однією з основних загроз правопорядку, економічному добробуту та демократичним інституціям будь-якої держави. На сьогодні, коли цифрові технології поширені на всі сфери людської діяльності, кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією, також набувають нових форм, видів і методів. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі, як одна з найпоширеніших форм корупційних злочинів, з розвитком новітніх технологій стає дедалі більш складною для виявлення та доказування.

Це обумовлено як високим рівнем конспірації правопорушників, так і використанням новітніх технологій для приховування слідів вчинення кримінального правопорушення. Водночас розвиток технологій і технологічний прогрес надає відповідні інструменти не лише правопорушникам, а й органам досудового розслідування, які можуть бути використані останніми для ефективного доказування таких злочинів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. О. Таркан у своїх роботах розробив окрему криміналістичну методику для розслідування корупційних злочинів, пов'язаних з прийняттям пропозиції, обіцянки чи одержання неправомірної вигоди службовою особою органу поліції. Автор також розглянув особливості початку досудового розслідування, підкресливши важливість дотримання законності та визначення типових слідчих ситуацій залежно від реалізації злочинного умислу. Він розробив тактичні рекомендації щодо проведення окремих слідчих дій, як-от огляд, обшук, вилучення документів і допит, враховуючи специфіку кожної ситуації. Дослідження автора покликані вдосконалити методику розслідування корупційних правопорушень в органах поліції, пропонуючи системний підхід до аналізу та розслідування таких злочинів [5; 6; 7].

У своїй роботі «Кримінологічна характеристика корупційної злочинності в Україні» О. Шостка досліджує поняття та види корупційних злочинів. Авторка акцентує увагу на тому, що більшість корупційних дій базується на зловживанні владою та наразі спостерігається зростання кількості корупційних злочинів, особливо серед посадових осіб. Також вводить класифікацію корупціонерів залежно від мотивації та соціального статусу й пропонує механізми запобігання та боротьби з корупцією, включно із посиленням контролю за фінансовими потоками [4].

Метою статті є аналіз сучасних методів доказування фактів пропозиції, обіцянки або надання неправомірної вигоди службовій особі в контексті досудового розслідування кримінальних проваджень із використанням новітніх технологій. Увага водночас приділяється більше технічним і процесуальним інструментам, які сприяють збору допустимих і належних доказів. Зокрема, досліджуються можливості використання цифрових технологій, аудіо- та відеозаписів, їхня інтеграція в доказову базу на ґрунті існуючого кримінального законодавства України. Розглянуто практичні аспекти взаємодії органів досудового розслідування із судовими експертами в галузі інформаційних технологій і спеціалістами для виявлення, фіксації та аналізу отриманої інформації. Стаття також містить пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правової бази з метою підвищення ефективності розслідування кримінального правопорушення, відповідальність за вчинення якого передбачена статтею 369 Кримінального кодексу України, враховуючи сучасні виклики, технологічні можливості правопорушників і міжнародний досвід.

Виклад основного матеріалу. Новітні технології надають органам досудового розслідування нові можливості в розслідуванні кримінальних правопорушень. Вони дають змогу не лише швидко та безпомилково виявляти, збирати, фіксувати й аналізувати докази в цифровому середовищі, а також значно спрощують для сторони обвинувачення процес доказування в суді. Так, використання цифрових слідів, аналіз значних обсягів даних, інструменти кіберкриміналістики та інші новітні технології стають обов'язковими елементами в сучасному арсеналі слідчих і детективів.

Наявність належних і допустимих доказів у справах, пов'язаних із пропозицією, обіцянкою або наданням неправомірної вигоди службовій особі, є вирішальною умовою для притягнення винних осіб до відповідальності. Традиційні методи доказування, як-от покази потерпілого, свідків, документи чи матеріальні сліди (відбитки пальців, сліди ДНК тощо), часто виявляються недостатніми через складність сучасних схем корупційної діяльності, а тому використання новітніх технологій стає нагальною потребою.

Актуальність цієї теми посилюється тим, що в останні роки вчинення корупційних кримінальних правопорушень усе більше переміщуються в цифровий простір, адже використання месенджерів з методами шифрування, криптовалют, хмарних сервісів та інших цифрових інструментів створює значні виклики для органів досудового розслідування. Водночас ці самі технології можуть бути використані слідчими та детективами для відшукування й ідентифікації слідів злочину та побудови доказової бази, кожний доказ якої як у сукупності, так і окремо буде належним і допустимим, а тому під час судового розгляду буде відповідно оцінений судом.

Згідно із ч. 1 ст. 369 Кримінального кодексу України «Пропозиція чи обіцянка службовій особі надати їй або третій особі неправомірну вигоду, а так само надання такої вигоди за вчинення чи невчинення службовою особою в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає таку вигоду, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища – караються штрафом від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від двох до чотирьох років, або позбавленням волі на той самий строк» [1].

Тобто узагальнено, що пропозиція чи обіцянка, а також надання неправомірної вигоди передбачає намір однієї особи стимулювати службову особу до вчинення або невчинення такою службовою особою чи підлеглою до неї особою певних дій, які суперечать їхнім службовим обов'язкам.

Криміналістична характеристика злочинів, пов'язаних із пропозицією, наданням або обіцянкою надати неправомірну вигоду, є досить важливим інструментом у боротьбі з корупційними правопорушеннями та становить сукупність елементів, які відображають зміст, механізм і особливості вчинення таких діянь, а також сприяють розробці ефективних методик їхнього розслідування.

Основними елементами криміналістичної характеристики серед інших є: суб'єкт злочину; об'єкт злочину; предмет злочину; спосіб вчинення злочину; механізм злочину та сліди злочину.

Суб'єктом таких правопорушень зазвичай є фізична особа, яка перебуває в правовідносинах з публічним або приватним сектором. У переважній більшості випадках це підприємці або їхні представники (директора підприємств, юристи тощо), а також пересічні громадяни, які мають певні відносини із представниками влади. Характерною особливістю є високий рівень обізнаності суб'єкта з процедурними аспектами, що забезпечує прихованість злочинних дій.

Об'єктом є встановлений законом порядок функціонування державного управління, а також правомірна діяльність посадових осіб. Порушення цього порядку завдає шкоди інтересам суспільства, держави й окремих громадян.

Предметом може виступати будь-який матеріальний або нематеріальний актив, що має цінність для отримувача неправомірної вигоди. Це можуть бути гроші, майно, послуги чи інші матеріальні блага.

Для вчинення таких діянь характерні приховані форми: передача вигоди через посередників, використання цифрових технологій, зокрема криптовалют, чи створення фіктивних договірних зобов'язань, боргових розписок тощо. Доволі поширеним є випадки, коли потенційний надавач неправомірної вигоди використовує «заувальовану мову» для обіцянки чи пропозиції.

Механізм злочину охоплює підготовчі дії (визначення об'єкта вигоди, спосіб передачі тощо), момент передачі або озвучення пропозиції та подальші дії для уникнення відповідальності (знищення слідів, підкуп свідків тощо).

Сліди злочину можуть бути матеріальними (документи, записи, гроші, жорсткі диски, мобільні телефони, ноутбуки тощо) й ідеальними (показання свідків, аудіо- чи відеозаписи). Особливу роль відіграють цифрові сліди, які фіксуються в електронних листах, повідомленнях чи банківських операціях.

Практичним значенням криміналістичної характеристики є те, що її розуміння дає змогу розробити алгоритми дій для органів досудового розслідування, а отже, формує певний порядок дій, що забезпечує швидке, повне й об'єктивне досудове розслідування кримінальних правопорушень.

Варто зауважити, що криміналістична характеристика надання чи обіцянки надати неправомірну вигоду є ключовим елементом для забезпечення ефективності досудового розслідування таких злочинів, а тому використання її положень у практиці дає нагоду підвищити не лише якість збору доказів, а й посилити профілактику корупційних діянь способом забезпечення невідворотності покарання для винних осіб. Зокрема, криміналістична характеристика сприяє: ідентифікації типових схем злочину; визначенню ключових доказів, які потрібно зібрати, й формуванню ефективних методик для фіксації та документування фактів пропозиції чи надання вигоди.

На відміну від фактичного отримання неправомірної вигоди пропозиція та обіцянка надати неправомірну вигоду службовій особі часто має нематеріальну природу, що ускладнює її доказування, а тому є одним з найбільш складних для доказування в кримінальних провадженнях. Така складність обумовлена не лише прихованим характером цих діянь, а й взаємною зацікавленістю сторін у їх нерозголошенні та використанням сучасних технологій для уникнення викриття. Усе це потребує інноваційних підходів до збору доказів, їхньої легалізації та процесуального закріплення у відповідних процесуальних документах, які передбачені чинним кримінально-процесуальним законодавством України.

Предмет доказування в кримінальному правопорушенні, відповідальність за вчинення якого передбачена ст. 369 Кримінального кодексу України, охоплює дії, спрямовані на порушення встановленого порядку функціонування органів влади або правомірної діяльності посадових осіб. Особливістю, як уже було зазначено, є те, що ці діяння часто відбуваються у формі усних домовленостей або прихованих трансакцій, що ускладнює їх фіксацію та документування.

З основних проблем доказування варто виокремити «відсутність матеріальних доказів», оскільки здебільшого не залишається слідів злочину як документів чи інших речей матеріального світу. Пропозиція чи обіцянка часто виголошуються усно, зненацька (під час телефонної розмови, прийому громадян, у громадському місці тощо), що значно ускладнює фіксацію таких дій для органів досудового розслідування. Однак використання сучасних технологій, як-от

цифрові сліди, негласні слідчі та розшукові дії, лінгвістичний аналіз, проведення судових семантико-текстуальних експертиз дає змогу компенсувати цей недолік. Для ефективного вирішення проблем доказування потрібно не лише вдосконалювати законодавство, розвивати інструменти для аналізу цифрових доказів, а й підвищувати кваліфікацію працівників правоохоронних органів за допомогою вивчення новітньої методики доказування та використання сучасної техніки. Тільки комплексний підхід може забезпечити ефективність розслідувань і притягнення до відповідальності винних у корупційних злочинах.

Доказова база у справах, пов'язаних із вчиненням корупційних кримінальних правопорушень, складається з матеріальних (гроші, цінності, відбитки пальців, речі тощо) та нематеріальних (записи розмов, покази свідків, трансакції). Для їхнього збирання використовують такі методи, як: негласні слідчі розшукові дії (НСРД); аудіо- та відеозаписи; вилучення інформації з телефонів, комп'ютерів, баз даних (електронної пошти) чи інших носіїв; зняття інформації з телекомунікаційних мереж.

Аудіо-, відеоконтроль особи, арешт, огляд і виїмка кореспонденції, зняття інформації з електронних комунікаційних мереж, зняття інформації з електронних інформаційних систем, обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи, установлення місцезнаходження радіообладнання (радіоелектронного засобу), спостереження за особою, моніторинг банківських рахунків, аудіо-, відеоконтроль місця, негласне отримання зразків, потрібних для порівняльного дослідження, можуть бути розпочаті у випадках, визначених ч. 1 ст. 250 КПК України, до постановлення ухвали слідчого судді за рішенням слідчого, узгодженого з прокурором, або прокурора. Крім того, установлення місцезнаходження радіообладнання (радіоелектронного засобу), спостереження за особою можуть бути розпочаті у випадках, визначених ч. 1 ст. 250 КПК України, до постановлення ухвали слідчого судді за рішенням слідчого із обов'язковим повідомленням прокурора або за рішенням прокурора [2, с. 247].

Наразі в національному законодавстві ще не існує чіткої правової бази для використання цифрових технологій у доказуванні, і лише деякі елементи щодо можливості такого використання закріплені у КПК України. Однак такі інструменти, як електронні дані, відео-, аудіозаписи, записи в блокчейні, пояснення спеціалістів у разі їхньої правильної фіксації та огляду, можуть бути використані в процесі доказування під час досудового розслідування кримінальних проваджень.

Водночас слідчі та детективи під час збору доказової бази допускають ряд процесуальних помилок, що в подальшому має наслідком визнання судом таких доказів недопустимими. Запропонований доктором юридичних наук і чинним суддею Вищого антикорупційного суду О. Кравчуком алгоритм (порядок дій) доступу до інформації, яка міститься в телефоні, комп'ютері та інших засобах телекомунікаційного зв'язку [3], дає змогу слідчому уникнути помилок і зводиться до таких тез:

- пошук комп'ютерних даних. Слідчий і детектив мають право здійснити пошук, виявлення та фіксацію комп'ютерних даних, що на них міститься, на місці проведення обшуку (ч. 6 ст. 236 КПК України);
- повідомлення паролю. Особи, присутні під час обшуку, можуть, але не зобов'язані, повідомити, зокрема, але не виключно, пароль до телефона або комп'ютера;
- подолання системи логічного захисту власними зусиллями слідчого чи детектива під час обшуку;
- фіксація комп'ютерних даних здійснюється через копіювання даних з мобільного телефона або комп'ютера, що здійснюється за допомогою спеціаліста (ч. 2 ст. 168 КПК України). Такі дані є оригіналами документів за ч. 4 ст. 99 КПК України. Якщо такі дані неможливо скопіювати під час обшуку, водночас є потреба в призначенні експертизи, через що слідчий, прокурор вважають за потрібне вилучити телефон, варто зафіксувати в загальному порядку (в протоколі та на відеозапису) наявність відповідних даних;
- вилучення телефонів, комп'ютерів;
- накладення арешту. Є обов'язковою процесуальною дією для органу досудового розслідування й досить часто слідчі нехтують цим і вважають, що вилучений під час огляду телекомунікаційний пристрій не потребує додаткового арешту;

– огляд мобільного телефона, комп'ютера за участю (у разі потреби) спеціаліста та/або призначення експертизи з метою виявлення інформації та програмного забезпечення, що містяться на комп'ютерних носіях (є завданням комп'ютерно-технічної експертизи).

Фіксація моменту пропозиції чи обіцянки за допомогою прихованих камер або записуючих пристроїв, згідно із законодавством, стає вирішальним у багатьох кримінальних справах.

З огляду на запропонований алгоритм дій залучення спеціаліста та/або призначення експертизи має відбуватися з урахуванням дотримання вимог процесуального законодавства із винесенням відповідних процесуальних рішень і фіксації отриманої інформації за допомогою протоколу.

Службові особи правоохоронних органів повинні опанувати сучасні інструменти для виявлення цифрових доказів, як-от спеціалізовані програми та техніка для аналізу даних з мобільних пристроїв, комп'ютерів і хмарних сервісів. Програмні засоби для аналізу даних, як-от EnCase, FTK (Forensic Toolkit), та інноваційні комплекси вилучення криміналістичних даних (Cellebrite) дають змогу отримувати доступ до прихованих або видалених даних, що надає можливість оглянути електронні пристрої та виявити приховані докази.

В останній час не стоїть на місці й процес удосконалення законодавства, зокрема доповнення КПК України ст. 245-1 дало змогу проводити зняття показань технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису чи засобів фото-, кінозйомки, відеозапису, без отримання ухвали слідчого судді. Ця слідча дія полягає в одержанні копій фото-, кінозйомки, відеозапису, здійснених у публічно доступних місцях, а також в автоматичному режимі.

Раніше така інформація отримувалася слідчими на запит у порядку ст. 93 КПК України або під час обшуку чи за допомогою тимчасового доступу до речей і документів на підставі ухвали слідчого судді.

Доволі поширеною є практика подолання логічного захисту мобільних пристроїв, комп'ютерів і хмарних сервісів через отримання інформації з камер відеоспостереження, які були розташовані в громадських місцях, банківських установах, торгових центрах тощо.

Орган досудового розслідування повинен використовувати нову слідчу дію, хоча вона є досить подібною до тимчасового доступу до речей і документів, однак, як уже було зазначено, вона проводиться за загальним правилом не на підставі ухвали слідчого судді, а на підставі постанови слідчого, детектива чи прокурора.

Аналіз біометричних даних (голос, відбитки пальців, ідентифікація обличчя) дає змогу точно ідентифікувати учасників злочинної діяльності.

Інформація, яка може міститися в телекомунікаційних засобах (електронні листи, повідомлення в месенджерах WhatsApp, Telegram, записи дзвінків, аудіоповідомлення) чи була зафіксована на фото-, кінозйомці, відеозаписі, є одним із найбільш поширених засобів доведення пропозиції чи обіцянки, а також наданні неправомірної вигоди.

Виявлення закономірностей чи відхилень у поведінці суб'єкта. Наприклад, обіцянка неправомірної вигоди може бути зафіксована через аномальні контакти чи часті зустрічі з одними й тими самими особами в певний час.

Так, в ухвалі слідчого судді ВАКС № 991/4826/24 у справі про обрання запобіжного заходу стосовно адвоката зазначено, що за версією органу досудового розслідування адвокат через свідка Особа-1 запропонував НАБУ та САП за неправомірну вигоду змінити підслідність у справі Особа-2. Зокрема, адвокат запропонував етапи виконання надання неправомірної вигоди. Першим пунктом була постанова про відновлення досудового розслідування, оскільки наразі слідство у справі Кіпермана завершено. Сам підозрюваний називав цей процес «відкатом з ст. 290 КПК». Наступним етапом мала б бути зміна підозри та передачі справи до іншого органу або ж одразу зміна підслідності за Національною поліцією України. Свідок Особа-1 приносив чорновий варіант постанови про відновлення слідства на погодження з адвокатом і той його узгодив [8].

Основними доказами у справі, на які також посилався слідчий суддя у вищезазначеній справі, були саме аудіо- та відеофіксації усіх зустрічей, розмов і листування між адвокатом та Особа-1, які підтверджували обізнаність підозрюваного з обставинами справи.

Важливим доказом у корупційних справах також є сліди, які залишаються після транзакцій криптовалют. Блокчейн технологія забезпечує прозорість транзакцій. Навіть якщо обіцянка неправомірної вигоди стосується криптовалют, її можна відслідкувати за допомогою відповідних інструментів Блокчейн, попри свою децентралізованість і прозорість, повинен бути важливим об'єктом уваги правоохоронних органів. Завдяки відкритому характеру цієї технології правоохоронні органи мають можливість аналізувати транзакції та виявляти незаконну діяльність. Основні методи охоплюють аналіз даних, співпрацю з платформами обміну через направлення запитів про міжнародну правову допомогу та використання спеціалізованого програмного забезпечення.

Блокчейн є публічним реєстром, де кожна транзакція фіксується назавжди. Слідчі використовують аналітичні інструменти, як-от Chainalysis, CipherTrace або Elliptic, для ідентифікації підозрілих дій. Ці інструменти аналізують зв'язки між адресами та створюють профілі, що допомагають виявляти зв'язки між злочинцями. Крім того, платформи обміну криптовалют часто вимагають верифікації користувачів за допомогою KYC (Know Your Customer). Ці дані можуть бути також надані правоохоронним органам за запитом.

Поряд із об'єктами матеріального світу, які містять інформацію про обставини вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 369 КК України, покази осіб, залучених до корупційної схеми, є одним із основних джерел доказів. Однак у разі пропозиції, обіцянки чи надання неправомірної вигоди сторони можуть домовитися щодо збереження конфіденційності, оскільки в переважній більшості, крім контрольованого вчинення злочину, ці особи є взаємозацікавленими. Тим паче, більшість корупційних злочинів відбуваються без участі сторонніх осіб, а отже, фактичних свідків.

Сучасна судова практика свідчить про те, що фактично під час досудового розслідування злочину, передбаченого ст. 369 КК України, свідки надають покази не щодо обставин пропозиції, обіцянки чи надання неправомірної вигоди службовій особі, а щодо факту знайомства цих осіб, місця, дати та часу їхньої зустрічі (зустрічей), предмета зустрічі тощо.

На нашу думку, розслідування пропозиції, обіцянки чи надання неправомірної вигоди службовій особі варто планувати за такими етапами: збір і аналіз наявної на початку досудового розслідування інформації; побудова версія; визначення завдань розслідування; визначення обсягу запитуваних документів, інформації та направлення відповідних запитів; складання письмового плану слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій; оцінка отриманих документів і доказів на відповідність версіям; допит свідків; корегування плану дій.

Водночас на початковому етапі досудового розслідування потрібно встановити строки для направлення запитів, а також строки для проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій. З огляду на ситуації варто визначити послідовність дій, зважаючи на ризик витоку інформації. Насамперед треба отримати інформацію за допомогою проведення НСРД, аудіо- та відеофіксації, інформації від операторів мобільного зв'язку, реєстрів, банків, криптобірж тощо. Потрібно врахувати, що кожна слідча дія, результатом якої буде отримання певної інформації, повинна бути зафіксована відповідним протоколом (огляду, обшуку, допиту тощо) з обов'язковим посиланням на використані технічні пристрої чи додатки (програми). Рекомендовано не проводити допити певних осіб, які є фігурантами справи або мають тісний зв'язок з ними, до того, як буде проведено обшук за їхнім місцем проживання чи роботи, з метою уникнення ризику знищення або спотворення доказів.

Підсумовуючи вищевикладене, варто зазначити, що оптимальне застосування новітніх технологій доказування в корупційних злочинах, зокрема, але не виключно, пропозиції, обіцянки або надання неправомірної вигоди службовій особі вимагає не лише внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України, що дасть змогу ширше використовувати цифрові технології, а й потребує створення спеціалізованих центрів для аналізу електронних доказів, підвищення кваліфікації правоохоронців.

Висновки. Новітні засоби доказування, як-от аудіо- та відеозаписи розмов, записи з відеореєстрації, трафік з'єднань абонента мобільної мережі, переписка в месенджерах, електронні документи (листування), банківські транзакції, стали важливим інструментом для збору, фіксації, аналізу і перевірки доказів у справах, пов'язаних із корупційними правопорушеннями. Цифрові сліди, а саме історія повідомлень, записи телефонних дзвінків, банківські операції,

дають нагоду точно визначити зв'язок між учасниками кримінального правопорушення, підтвердити факт передачі неправомірної вигоди або її обіцянки. Водночас використання новітніх засобів доказування має ґрунтуватися на чіткому дотриманні прав і свобод людини, дотриманні процедури отримання дозволу на застосування негласних слідчих дій і гарантії законності збирання та використання таких доказів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Єдиний державний реєстр судових рішень / Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119620132>
2. Кримінальний кодекс України / Офіційний вебпортал парламенту України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Міський Д. М., Кондратюк О. В. Проведення негласних слідчих розшукових дій згідно ст. 250 КПК України. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 21 жовтня 2022 року / упор. Л. В. Павлик, У. О. Цмоць. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. С. 244–247.
4. «Обшук» мобільних телефонів і комп'ютерів та інші зміни до КПК. *Перша інстанція*. URL : <https://first.vaks.gov.ua/publications/37254/>
5. Таркан О. М. Особливості проведення слідчих (розшукових) дій під час розслідування одержання неправомірної вигоди службовою особою органу поліції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. С. 416–419.
6. Таркан О. М. Криміналістична характеристика прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовими особами органів поліції. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2019. № 6, том 3. С. 198–203.
7. Таркан О. М. Методика розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою органу поліції : thesis. 2021. URL : <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16775>
8. Шостко О. Ю. Кримінологічна характеристика корупційної злочинності в Україні. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2014. Вип. 28. С. 69–78.

REFERENCES

1. Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen. Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen [Unified State Register of Court Decisions]. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119620132>
2. Kryminalnyi kodeks Ukrainy / Ofitsiyniy vebportal parlamentu Ukrainy [Criminal Code of Ukraine. Official web portal of the Parliament of Ukraine]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Miskiv D. M., Kondratiuk O. V. [Conducting covert investigative search operations under Article 250 of the CPC of Ukraine]. *Teoriia ta praktyka protydii zlochynnosti u suchasnykh umovakh* [Proceedings of the International Scientific and Practical Conference]. Lviv, 2022, pp. 244–247 [in Ukrainian].
4. Obshuk mobilnykh telefoniv i kompiuteriv ta inshi zminy do KPK. *Persha instantsiia* [Search of mobile phones and computers and other amendments to the CPC. First instance]. URL : <https://first.vaks.gov.ua/publications/37254/>
5. Tarkan O. M. [Peculiarities of conducting investigative (detective) actions in the course of investigation of obtaining unlawful benefit by a police officer]. *Legal scientific electronic journal*. 2020, 3: 416–419.
6. Tarkan O. M. [Criminalistics of acceptance of an offer, promise or receipt of an unlawful benefit by police officers]. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2019, 6(3): 198–203.
7. Tarkan O. M. Metodyka rozsliduvannia pryiniattia propozyitsii, obitsianky abo oderzhannia nepravomirnoi vyhody sluzhbovuiu osoboii orhanu politsii [Methodology for investigating acceptance of an offer, promise or receipt of an unlawful benefit by a police officer]. URL : <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16775>
8. Shostko O. Yu. [Criminological characteristics of corruption offences in Ukraine]. *Issues in the fight against crime*. 2014, 28: 69–78.

V. O. Kirchev. NEW MEANS OF PROVING AN OFFER, PROMISE OR PROVISION OF AN IMPROPER BENEFIT TO AN OFFICIAL

In this article, along with the definition of the forensic characteristic, the author also considers the latest means of proving criminal offences related to the offer, provision or promise to provide an unlawful benefit to an official. The author examines the latest trends in evidence and innovations which are already used by law enforcement officers when collecting evidence, and also offers his own developments on recording the information obtained by investigators or the defence and its further use. The article focuses on the importance of obtaining information contained on electronic media, including telecommunications equipment, which relates to the circumstances of a criminal offence, and its recording and use as evidence in court proceedings. The author also analyses the existing technological tools and their application in criminal proceedings, proposes the procedure for investigative and procedural actions ('flow chart'), reveals the peculiarities of legislative regulation and highlights the problematic issues arising during the collection of evidence by both the pre-trial investigation body and the defence.

Keywords: offer, promise, undue advantage, proof, pre-trial investigation, new technologies, investigative actions, traces of crime, evidence.